

wpd Finland Oy
Kägelstranden 19

02150 Esbo

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM PROGRAMMET FÖR MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING AV TUOHIMAA-RIUTANMAA VINDKRAFTSPARK OCH 400 KV:S KRAFTLEDNINGEN I ANSLUTNING TILL ELÖVERFÖRINGEN I PROJEKTET

Den projektansvarige har 23.6.2021 skickat ett program för miljökonsekvensbedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, som är kontaktmyndighet i projektet. MKB-programmet gäller Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftspark och en 400 kV:s kraftledning i anslutning till elöverföringen i projektet.

UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Projektets namn

Vindkraftspark i Tuohimaa-Riutanmaa (Karleby, Halso) och en 400 kV:s kraftledning i anslutning till elöverföringen i projektet.

Den projektansvarige

wpd Finland Oy, kontaktperson Niina Lappalainen.

AFRY Finland Oy har varit konsult i arbetet med att göra upp bedömningsprogrammet, kontaktperson Marja Heikkinen.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet.

MKB-förfarandet är uppdelat i två skeden. I det första skedet gör den projektansvarige upp ett bedömningsprogram, vars syfte är bland annat att framföra uppgifter om gjorda och planerade utredningar, metoder som tillämpas i bedömningen samt projektets tidtabell. Kontaktmyndigheten ger ett utlåtande om programmet, i vilket beaktas utlåtanden och åsikter som har lämnats in i samband med hörandet om programmet.

På basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det utarbetar den projektansvarige en miljökonsekvensbeskrivning, i vilken ges information om projektet och projektalternativen samt en enhetlig bedömning om deras miljökonsekvenser. MKB-förfarandet avslutas i och med den motiverade slutsatsen som kontaktmyndigheten ger om bedömningsbeskrivningen. Bedömningsbeskrivningen och den motiverade slutsatsen bifogas till eventuella tillståndsansökningar.

Ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning tillämpas i projekt, som sannolikt har betydande miljökonsekvenser. Projekt som behandlas i ett bedömningsförfarande har räknats upp i projektförteckningen i MKB-lagens (252/2017) bilaga 1. Detta projekt fordrar ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning på basis av punkt 7) e), vindkraftsverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst tio till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 45 megawatt och enligt projektförteckningens punkt 8 b) mer än 15 kilometer långa kraftledningar ovan markytan för minst 220 kilovolt.

SAMMANDRAG AV PROJEKTET

Projektet, dess syfte och läge

Avsikten med projektet är att bygga en vindkraftspark med 65–73 vindkraftverk i Karleby stads och Halsö kommuners område. Projektområdet gränsar delvis till Kaustbys kommungräns. De planerade vindkraftverken har en maximal effekt på 8 megawatt och kraftverkens totala höjd är högst 300 meter, navhöjden högst 200 meter och rotorns diameter högst 200 meter. Vindkraftsparkens projektområde ligger cirka 9 kilometer från Halsö centrum mot nordnordost och cirka 16 kilometer från Ullava centraltätort mot sydost. Projektområdet omfattar cirka 36 km². Vindkraftsparkens totala kapacitet är max. 584 MW. Enligt planerna ska vindkraftverken anslutas till stamnätet med en 400 kV:s luftledning. Ruttalternativen för elöverföringen ligger i Karleby stads samt Halsö, Toholampi och Lestijärvi kommuners områden.

Alternativ som granskas i miljökonsekvensbedömningen

I förfarandet vid miljökonsekvensbedömning granskas utöver alternativet att projektet inte genomförs ytterligare två alternativ i enlighet med nedan:

Alternativ ALT0: projektet genomförs inte.

Alternativ ALT1: I projektområdet placeras högst 73 kraftverk. I området av Tuohimaa byggs 54 vindkraftverk och i området av Riutanmaa 19 vindkraftverk. Vindkraftverkens enhetseffekt är 8 MW och den totala höjden 300 meter.

Alternativ ALT2: I projektområdet placeras högst 65 kraftverk. I området av Tuohimaa byggs 48 vindkraftverk och i området av Riutanmaa 17 vindkraftverk. Vindkraftverkens enhetseffekt är 8 MW och den totala höjden 300 meter.

Elöverföringsalternativ:

EALT1: En 20 kilometer lång 400 kV:s kraftledning mellan projektområdet och den planerade elstationen i Ullava. I slutet av ledningssträckan finns alternativa rutter (EALT1a och EALT1b) beroende på var elstationen i Ullava placeras.

EALT2: En 10 kilometer lång 400 kV:s kraftledning mellan projektområdet och elstationen i Raikonharju.

EALT3: En 35 kilometer lång 400 kV:s kraftledning mellan projektområdet och den planerade elstationen i Eltoneva eller den planerade elstationen i Halso: I början av ledningssträckan finns två olika ruttalternativ EALT3a och EALT3b.

MEDDELANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Kungörelsen om MKB-programmet för Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftspark har publicerats i dagstidningarna Keskipohjanmaa och Österbottens Tidning. Kungörelsen har varit framlagd till påseende 6.7–3.9.2021 på Karleby stads och Halso, Toholampi, Lestijärvi, Kaustby och Vetil kommuners webbplatser på adresserna www.kokkola.fi, www.halsua.fi, www.toholampi.fi, www.lestijarvi.fi, www.kaustinen.fi och www.veteli.fi. Bedömningsprogrammet och kungörelsen har även varit framlagda på Karleby stadsbibliotek (Storgatan 3, 67100 Karleby), Ullava bibliotek (Vionojantie 29, 68370 Ullava), Halso kommunbibliotek (Perhontie 27, 69510 Halso), Toholampi kommunbibliotek (Kirkkotie 2, 69300 Toholampi), Lestijärvi kommunbibliotek (Lestintie 38 A 69440 Lestijärvi), Kaustby kommunbibliotek (Kappelintie 13, 69600 Kaustby) och på Vetil kommunbibliotek (Koulukuja 1, 69700 Vetil). Handlingarna har publicerats på webbplatsen www.miljo.fi/tuohimaariutanmaavindkraftMKB. På grund av coronapandemin har evenemanget för allmänheten om bedömningsprogrammet ordnats elektroniskt som Teams-möte 24.8.2021.

Utlåtanden om bedömningsprogrammet begärdes av följande:

Halso kommun och kommunens miljövårdsmyndighet, Karleby stad och stadens miljötjänster, Lestijärvi kommun och kommunens miljövårdsmyndighet, Toholampi kommun och kommunens miljövårdsmyndighet, Vetil kommun och kommunens miljövårdsmyndighet, Kaustby kommun och kommunens miljövårdsmyndighet, Fintraffic Flygtrafiktjänster Ab, BirdLife Keski-Pohjanmaa ry, Cinia Oy, Digita Abp, DNA Oy, Elisa Abp, Fingrid Abp, Meteorologiska institutet, K.H. Renlunds museum (landskapsmuseet), Mellersta Österbottens och Jakobstads räddningsverk, Mellersta Österbottens förbund, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, Trafik- och kommunikationsverket Traficom, Naturresurscentret LUKE, Forststyrelsen Kustens naturtjänster, Metsänhoitoyhdistys Keskipohja, Österbottens vatten och miljö r.f., Försvarsmakten, Suomen Erillisverkot Oy, Finalnds naturskyddsförbunds Österbotten distrikt r.f., Finlands skogscentral, offentliga tjänster, Finlands Viltcentral Österbotten, Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE Oy), Telia Finalnd Abp, NTM-centralen i Egentliga Finland, Fiskeritjänster, Trafikledsverket. Dessutom begärdes kommentarer av NTM-centralen i Södra Österbottens enheter för områdesanvändning och vattentjänster, naturskydd, vattenresurser och miljöskydd samt av ansvarsområdet för trafik och infrastruktur.

SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

Sammanlagt 16 utlåtanden, 5 expertkommentarer och 4 åsikter har lämnats in till kontaktmyndigheten. Utlåtanden har lämnats in av Digita Oy, Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab, Fingrid Abp, Halso kommun, Kaustby kommun, Mellersta Österbottens förbund, K.H. Renlunds museum, Karleby stads miljö- och byggnadsnämnd och Karleby stadsstyrelse, Naturresurscentret LUKE, Forststyrelsen, Försvarsmakten/2 Logistikregemente, Telia, Traficom, Vetil kommun och Trafikledsverket. NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur, NTM-centralen i Södra Österbottens naturskyddsenhet, miljöskyddsenhet, vattentjänstgrupp, markanvändningsgrupp och ansvarsområdet för trafik och infrastruktur har lämnat in expertkommentarer.

Meteorologiska institutet, Mellersta Österbottens miljöhälsövård, NTM-centralen i Egentliga Finlands fiskerimyndighet och Stuve Oy har meddelat att de inte har något att yttra.

I sitt utlåtande tar kontaktmyndigheten ställning till aspekterna som framförs i utlåtandena och åsikterna och som krävs av bedömningsprogrammet enligt lagstiftningen om miljökonsekvensbedömning. I bilaga 1 till kontaktmyndighetens utlåtande framförs utlåtandena, åsikterna och expertkommentarerna som har lämnats in under samrådet (exklusive fotografier, kartor, länkar och personuppgifter).

Sammandrag av utlåtanden och kommentarer:

Digita påminner om att vindkraftsparkerna kan orsaka betydande olägenheter för antenn-tv-mottagningen och särskilt i bostads- och fritidshus som ligger bakom parken i förhållande till radio- och TV-sändningsstationen. Eftersom vindkraften medför störningar i antenn-tv-mottagningen påverkar det också tillgången till varningsmeddelanden och via detta den allmänna säkerheten. Därför bör detta också beaktas i bedömningen av konsekvenser som ansluter sig till säkerhet. Den projektansvarige måste framföra en konkret plan om hur man förhindrar eller utesluter störningarna av vindkraftverken för de riksomfattande radio- och tv-sändningarna. Den som ger upphov till störning vidtar nödvändiga åtgärder för att rätta till situationen och ansvarar även för kostnaderna. Projektet kan även orsaka störning tillsammans med andra vindkraftsprojekt, vilket även bör beaktas när metoder för att utesluta störningen genomförs.

Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab ger vid behov utlåtande om flyghinder för ansökan om flyghindertillstånd. I utlåtandet tar flygtrafiktjänsten ställning till objektets eventuella konsekvenser för flygsäkerheten och om flygtrafikens smidighet och vid behov begränsas objektets maximala höjd. Det geografiska informationsmaterialet om flyghinderbegränsningar kan laddas ner från Fintraffics webbplats. Med hjälp av materialet kan planeraren redan på förhand bedöma höjdbegränsningar som objektet eventuellt blir föremål för.

Fingrid Abp konstaterar att bolaget är ett riksomfattande stamnätsbolag med nätutvecklings- och anslutningsskyldighet fastställd i elmarknadslagen. För varje enskild anslutning ingår separat anslutningsavtal från fall till fall. Fingrid ska starta upp ett nytt 2 x 400 + 110 kV:s kraftledningsprojekt mellan elstationen i Alajärvi och Jylkkä station i Kalajoki. Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB) i projektet inleds under hösten 2021. Ruttalternativen ligger på den västra sidan av Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftsområde. Noggrannare information ges när MKB-förfarandet inleds i kraftledningsprojektet. Fingrid och wpd Finland Oy förener projekten i området och anslutningslösningen i Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftsprojekt preciseras allteftersom projekten framskrider.

Halso kommun anser att MKB-programmet för Riutanmaa och Tuohimaa vindkraftsparker är välgjort och uppfyller kraven som ställts upp för ändamålet. I fråga om Riutanmaa anser kommunen att i MKB-programmet tas tillräckligt ställning till väsentliga frågor och tillräckliga utredningar görs upp för dem. När det gäller elöverföringen finns många alternativ som bör utredas noggrannare.

Kaustby kommun påpekar i sitt utlåtande att bevarande av Tervalamminneva i naturenligt tillstånd bör beaktas i planeringen av vindkraftsparken, vilket betyder att ALT2 är ett bättre alternativ. Dessutom bör man beakta eventuella konsekvenser för grundvattnet i grundvattenområdena Isonneva och Rahkosenharju. Konsekvenserna av eventuell utvidgning

av gruvverksamheten för vindkraftsparken bör också beaktas i planeringskedet. Samverkan med andra projekt bör i synnerhet beaktas.

Mellersta Österbottens förbund konstaterar att området för Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftspark inte har anvisats som ett lämpligt område för vindkraftsbyggande i de gällande etapplandskapsplanerna och det har inte heller anvisats i det femte skedet av förslaget till landskapsplan. Projektområdet finns med i Mellersta Österbottens, Södra Österbottens och Österbottens förbunds gemensamma utredning, i vilken karteras eventuella nya områden som är lämpliga för vindkraftsbyggande. När utredningen är klar inleder Mellersta Österbottens förbund översyn av landskapsplanen med avsikt på vindkraftsbyggande. I omgivningen runt elöverföringsalternativen finns flera objekt som har märkts ut som skyddsområden i Mellersta Österbottens landskapsplan. I bedömningen av elöverföringsalternativens miljökonsekvenser bör beteckningarna och bestämmelserna i landskapsplanen beaktas.

K.H. Renlunds museum konstaterar i sitt utlåtande att inventeringsrapporten från den kompletterande arkeologiska inventeringen sommaren 2021 ännu inte var tillgänglig vid tidpunkten när utlåtandet gavs. Museet påpekar att objekten som har hittats år 2021 ännu saknas på kartan i MKB-programmet (bild 5–17). Det skulle vara bra att numrera objekten och föra in dem i en tabell. Museet påpekar att i projektområdet planeras ett avsevärt antal kraftverk på ett förhållandevis litet område. Utöver byggandet av vindkraftverken förutsätter detta naturligtvis också att det befintliga vägnätet förbättras och utvidgas, jordkablar kommer att dras och marksubstanser tas och deponeras. Åtgärderna kan påverka det arkeologiska kulturarvet i synnerhet då det finns relativt många kända fasta fornlämningar i området som är skyddade enligt lagen om fornminnen 295/1963. Utgångspunkten för planeringen bör vara att markanvändning inte bedrivs där det finns fasta fornlämningar eller i deras omedelbara närhet. Under eller i omedelbar närhet av de alternativa ledningsrutterna för elöverföringen finns flera fasta fornlämningar som är skyddade enligt lagen om fornminnen (295/1963). Allteftersom projektet framskrider bör man se till att åtgärder som har planerats och genomförts inte utgör en risk för fornminnesobjekten.

När det gäller den byggda kulturmiljön och kulturlandskapet anser museet att det är viktigt att blickpunkten för bedömningen av landskapskonsekvenserna väljs så att den omfattar i synnerhet värdefulla landskapsobjekt och byggda kulturmiljöobjekt av riks- och landskapsintresse på cirka 20 kilometers radie från projektområdet. Runt Tuohimaa-Riutanmaa vindkraftsprojekt finns flera vindkraftsparker under beredning, uppbyggnad och i drift samt också flera aktuella ansökningar och gällande tillstånd enligt gruvlagen. Fotomontage och modelleringar bör göras med beaktande av projektens samverkan. Det är nödvändigt att bedöma samverkan för det mörka landskapet med hjälp av modelleringar.

Karleby stads byggnads- och miljönämnd påpekar att de viktigaste miljökonsekvenserna har identifierats, men bedömningen försvåras av att kraftverken är så stora. Vindparksalternativen ALT1 och ALT2 avviker tämligen lite från varandra. Skogsvildren och rovfåglar samt deras jaktområden som förekommer i området bör beaktas i konsekvensbedömningen. Samverkan av nya vägar, vindkraftverk och dikningar för splittringen av livsmiljöerna, vattenhushållningen på myrarna och jaktområdena för stora rovfåglar och skogsvildrenens kalvningsområden bör utredas. Kartor över konsekvensbedömningarna bör framföras på ett tydligt sätt. I planeringen av elöverföringsrutterna bör man ta hänsyn till att avståndet till värdefulla naturobjekt är tillräckligt långt. Uppmärksamhet bör uttryckligen fästas vid bedömningen av samverkan med

andra vindparks- och elöverföringsplaner i närområdet. Fotomontagen bör vara tillräckligt många, även när det gäller samverkan. *Karleby stadsstyrelse* sammanfaller med utlåtandet.

Naturresurscentret fäster i sitt utlåtande särskild uppmärksamhet på att skogshönsens lekplatser och annan livsmiljö beaktas tillräckligt. När det gäller kraftledningarna bör även skogshönsens lekplatser beaktas. I utlåtandet förutsätts också att stora rovfåglar och skogsvildren beaktas i bedömningen. Området ligger bland annat i ett vargrevir och även järv har påträffats.

Forststyrelsen konstaterar att projektområdet ligger på ett utmanande sätt mitt i skogsvildrenens viktiga livsmiljö. Dessutom splittras skogarna av elöverföringsalternativens långa rutter på långa sträckor även i närheten av och mellan skyddsområdena. Projektområdet har identifierats som skogsvildrenens kalvningsområde och renarna rör sig bland annat mellan Naturaområden som ligger bredvid varandra. Skogsvildrenen är en art som ligger till grund för skyddet av områdena. Det är skäl att göra modelleringen av livsmiljöer för vindkraftsparkerna i området med modellen som har utarbetats i MetsäpeuraLIFE-projektet. Dessutom bör i synnerhet bedömningen av projektens samverkan beaktas, eftersom det genomförs och planeras ett betydande antal vindkraftsparker i närområdena och närkommunerna.

Forststyrelsen påpekar att projektområdet överhuvudtaget inte finns med i Mellersta Österbottens landskapsplan och att planeringsbestämmelserna i landskapsplanen såsom även allmänna och områdesvisa planeringsbestämmelser om skogsvildren bör beaktas. Det att projektområdet är med i vindkraftsutredningen för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten säkerställer inte att det tas med i landskapsplanen.

I utlåtandet konstateras också att båda projektalternativen ALT1 och ALT2 är ganska omfattande och att det också skulle vara bra att även granska ett genuint mindre projekt bland alternativen. I närheten av projektområdet finns också flera skyddsobjekt som inte har beaktats i programmet.

Försvarmaktens 2. Logistikregement påpekar att sensorsystemen som Försvarmaktens regionbevakning använder utsätts för de mest betydande och omfattande konsekvenserna av vindkraftverken. Innan planen godkänns bör projektet ha fått ett positivt godtagbarhetsutlåtande med aktuella projektuppgifter av Huvudstaben. Vid behov bör en bedömning av projektets radarkonsekvenser utföras av VTT. Huvudstaben gör en noggrannare bedömning av behovet att utföra en radarutredning. Vindkraftsaktören eller planläggaren ansvarar för utredning av konsekvenserna för radarsystemet.

Telia meddelar att de inte har radiolänkar genom området och att projektet således inte påverkar Telias radionät.

Traficom konstaterar att kommunikationsförbindelserna har beaktats väl. Traficom påminner om att det är viktigt att säkerställa att TV- och mobilkommunikationstjänsterna samt radar och radiolänkar fungerar tillräckligt störningsfritt även i framtiden. Olika parter bör samarbeta redan när vindkraftverken planeras och sträva efter att välja sådana platser för vindkraftverken att radiosystemen inte störs eller att störningarna kan uteslutas. De som ansvarar för vindkraftsprojektet rekommenderas vara i kontakt med alla kända ägare till radiosystemen i närområdena (30 km).

Vetil kommun konstaterar att den inte har något att anmärka på i programmet för miljökonsekvensbedömning.

Trafikledsverket påminner om att Trafikverkets vindkraftsanvisning, Trafikledsverkets anvisning "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet", Trafikverkets bestämmelse om placering av ledningar och konstruktioner i landsvägens vägområde samt lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) bör beaktas i planeringen. För transport av kraftverksdelar ska landsvägarnas, broarnas och trummornas bärkraft säkerställas i god tid före transportererna inleds. Den projektansvarige ansvarar för kostnaderna som förbättringarna föranleder. Vid behov bör anslutningstillstånd, tillstånd för plankorsning samt specialtransporttillstånd skaffas. I planeringen bör man beakta att kraftledningarna i området placeras i terrängen i mån av möjlighet i samma ledningslinjer och när det gäller placeringen bör nära samarbete bedrivas med Fingrid.

NTM-centralens markanvändningsgrupp påpekar att inget av alternativen är möjligt utgående från den nuvarande landskapsplanen. Det borde även utredas ett sådant alternativ, i synnerhet då det finns flera andra projekt och bebyggelse i närheten. Området finns heller inte med i förslaget till femte skedets landskapsplan och MBL-reformen är ännu på hälft såsom även Mellersta Österbottens, Österbottens och Södra Österbottens förbunds utredning om vindkraftsbyggande. Förhållandet mellan projektplaneringen, planläggningen och MBL bör framföras tydligt. När nya kraftledningar dras genom befintliga planer bör man beakta huruvida det finns behov bland annat av att uppdatera planerna. I utlåtandet fästs uppmärksamhet även på det närmaste fritidshusets läge och påpekas att riktvärdena för buller och blinkande ljus och skuggor inte får överskridas till någon del. Även när det gäller kraftledningen bör skyddsavstånden uppfyllas och befintliga sträckningar bör utnyttjas. I programmet finns ingen karta som skulle visa andra kraftledningsprojekt i området. Bilder som illustrerar hur projektet ser ut nattetid bör göras upp.

NTM-centralens naturskyddsenshet anser att eftersom projektområdet inte ingår i den gällande landskapsplanen, bör förutsättningarna för placeringen granskas särskilt noggrant. Naturskyddsensheten sammanfaller med markanvändningsgruppens utlåtande om projektets landskapsbetydelse. Projektalternativen är tämligen omfattande och eftersom det planeras flera vindkraftsprojekt i närområdet, är det mycket viktigt att bedöma samverkan för värdefulla objekt med avsikt på naturmiljön och för annan områdesanvändning. I bedömningen bör man beakta hur de resterande naturliga områdena är sammankopplade. Metoderna för att bedöma konsekvenserna för fågelbeståndet bör kompletteras med kollisionmodelleringar. Behovet av att göra upp en modellering för kungsörnens livsmiljö eller satellituppföljning av örnen bör kontrolleras hos Forststyrelsen. Längs kraftledningsrutterna bör utöver skogshönsfåglar även kartläggas andra kollisionskänsliga fåglar. Det bör reserveras tillräckligt med tid för terrängutredningarna av flygekorre och karteringsområdena bör vara tillräckligt stora med hänsyn till projektområdets omfattning och kraftledningsrutterna. När det gäller skogsvildren bör utöver livsmiljömodelleringen som gjorts i Forststyrelsens LIFE-projekt även utnyttjas utredningarna i tidigare projekt. I dessa utredningar har en del av projektområdet identifierats som skogsvildrenens kalvningsområde. Stora rovdjur bör vid behov utredas med Naturresursinstitutet. I bedömningen bör man beakta djurens möjlighet att röra sig enligt naturvårdslagen mellan de skyddade föröknings- och rastplatserna.

NTM-centralens miljöskyddsenshet påpekar att alla torvproduktionsområden inte har märkts ut på kartorna, och dessa bör beaktas. I bedömningen som gäller näringarna bör även

konsekvenserna för jordbruket, bland annat kreatursgårdarna och pälsfarmningen, bedömas. Vattenfåror i projektområdet som klassificeras som vattendrag bör utredas och konsekvenserna av broar och kabeldragningar för vattendragen bör utredas. Nya dikessträckningar och konsekvenserna av dessa för bland annat ändringarna av vattnets strömningsriktning bör utredas. I MKB-beskrivningen bör man bedöma mängden massa som tas bort på grund av jordschaktningsarbetet, objekten där de deponeras/utnyttjas och konsekvenserna för miljön. På basis av modelleringarna av buller och blinkande ljus och skuggor bör antalet bostads- och fritidshus uppges i beskrivningen skilt för varje bullerzon. I princip bör kraftverken placeras så att riktvärdena för buller samt minut- och timvärden för bedömning av blinkande ljus och skuggor inte överskrids vid bostads- och fritidshus. Vid jämförelse av elöverföringssträckningar bör deras klimatkonsekvenser för bland annat kolsänkorna bedömas. När det gäller gruvan i Länttä bör man ta hänsyn till eventuella vibrationer från gruvverksamheten för vindkraftverkens funktion.

NTM-centralens vattentjänstgrupp konstaterar att det inte finns klassificerade och värdefulla bergsområden, moränområden eller vind- och strandavlagringar i projektområdet eller i dess närhet. De planerade kraftverken och elöverföringsledningarna ligger inte i ett klassificerat grundvattenområde. I den nya grundvattenklassificeringen som blev färdig 4.5.2021 har Isoneva grundvattenområde (1007451) av klass 2 (annat grundvattenområde som är lämpligt för vattenförsörjning) norr om Liedes i Halsö införts i klassificeringen.

NTM-centralens ansvarsområde för trafik och infrastruktur konstaterar att den framförda planen för bedömning av trafikkonsekvenserna och beskrivningen av projektområdets nuvarande tillstånd ur trafiksynpunkt ser ut att vara tillräckliga. Om landsvägsnätet eller anslutningarna måste förbättras för att transporterna av vindkraftverken ska nå fram, bör projektägaren eller -aktören vara i kontakt med NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur i god tid. I MKB-beskrivningen bör man beakta samverkan av andra projekt i området. I projektet bör man beakta den nya vägsträckningen för Läntäntie. För elöverföringsrutten bör man dessutom beakta Trafikverkets anvisning 3/2018 samt eventuella vägreparationsarbeten.

Åsikter:

Sammanlagt fyra åsikter har lämnats in om projektet Tuohimaa-Riutanmaa. I åsikterna kritiserar de planerade kraftledningsrutterna och de anses ha förändrats från den ursprungliga planen som har presenterats för markägarna. I åsikterna föreslås att kraftledningsrutten flyttas så att den bättre tjänar övriga projekt och stör markägande och fastighetsanvändningen mindre. Det anses också vara viktigt att avståndet till bebyggelsen är tillräckligt och att landskapsolägenheterna beaktas. I åsikterna krävs också att vindkraftverken står tillräckligt långt från bostadshusen. I åsikterna påpekas också områden som är avsedda att skyddas, men som inte har beaktats, samt hotade fåglar, vilkas boplatser inte har beaktats i bedömningsprogrammet.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Programmet för miljökonsekvensbedömning omfattar kraven på innehåll som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som krävs enligt MKB-lagstiftningen.

Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet bör följande aspekter som framförs av kontaktkontrollmyndigheten (punkterna KM nedan) beaktas när bedömningsbeskrivningen och tillhörande utredningar görs upp.

Beskrivning av projektet

I projektbeskrivningen framförs uppgifter om projektets läge, kraftverkskonstruktion, elöverföring, byggande och byggandets varaktighet. Planeringsområdet och kraftverken presenteras med hjälp av en karta. Mängden marksubstans som behövs för att bygga projektet eller täktområdena har inte framförts.

KM: Den tekniska beskrivningen av projektet presenteras tillräckligt för programskedet. Projektområdet är tämligen stort, varför även noggrannare kartor bör presenteras framöver, med vilka konsekvenserna kan riktas bättre enligt terrängförhållandena.

I beskrivningen bör mängden marksubstanser som behövs för att bygga vindkraftverken, servicevägarna och elöverföringen och tillgången till dem bedömas. Även mängden överskottsjord som uppkommer i byggandet och användningen av den bör beskrivas. I bedömningsbeskrivningen bör även redogöras för avfallet som uppstår under pågående verksamhet och när verksamheten avslutas, avfallsmängden och behandlingsmetoderna med beaktande av kraven enligt lagstiftningen. I beskrivningen som gäller urbruktagning av parken bör uppgifter framföras om parterna som ansvarar för att kraftverken och kraftledningarna tas bort.

Alternativ i granskningen

Till MKB-förfarandets viktigaste principer hör granskningen av alternativ, vars syfte är att stöda beslutsfattandet genom att framställa information om alternativa projektlösningar och deras miljökonsekvenser samt konsekvenskillnader. I projektet framförs utöver det s.k. 0-alternativet två genomföringsalternativ, som avviker från varandra i fråga om vindkraftverkens antal. När det gäller elöverföringen finns tre alternativ, som dessutom innehåller underalternativ.

KM: I bedömningsprogrammet beskrivs kraftverks- och elöverföringsalternativen tydligt med hjälp av kartor. Inget av de båda vindkraftsalternativen ligger i vindkraftsområdet enligt landskapsplanen, vilket anmärks bland annat i utlåtandena av Mellersta Österbottens förbund, Forststyrelsen och NTM-centralens markanvändningsgrupp. I utlåtandena av Karleby stadsstyrelse och byggnads- och miljönämnden samt Forststyrelsen konstateras också att vindkraftsalternativen avviker endast lite från varandra, vilket betyder att skillnaderna mellan konsekvenserna som bedöms nödvändigtvis inte framträder tydligt.

Kontaktkontrollmyndigheten konstaterar att alternativen enligt bedömningsprogrammet är utmanande med avsett på verkställandet av landskapsplanen och anser att det är motiverat att ta med ett alternativ i granskningen som överensstämmer med landskapsplanen. Om man tar med ett mindre alternativ skulle granskningen av alternativens konsekvenser sannolikt också skilja sig mer från varandra.

Anslutning till andra projekt i området

I bedömningsprogrammet finns en förteckning över andra vindkraftsprojekt som är förlagda till projektets närområde och de framförs även på en karta. I närområdet finns också flera gruvprojekt, torvutvinning samt bland annat Fingrids 400 kV:s elöverföringsprojekt.

KM: I bedömningsprogrammets kapitel "Projektets bakgrund och mål" och "Projektets regionala betydelse" beskrivs hur projektet hör samman med andra program och planer.

Övriga vindkraftsprojekt i närområdet och andra projekt i området såsom gruvindustri och torvutvinning hör samman med projektens samverkan och bör också beskrivas bättre i detta sammanhang.

Projektets förhållande till program och planer

I bedömningsprogrammet beskrivs projektets regionala betydelse och ytterligare hänvisas till flera program, bland annat Mellersta Österbottens klimatstrategi, Mellersta Österbottens landskapsplan och landskapsprogram samt vindkraftsutredningen i områdets landskap. Även i fråga om andra konsekvenser som ska bedömas hänvisas till olika nationella och internationella program. Enligt bedömningsprogrammet kommer man i bedömningsbeskrivningen också att framföra en utredning om projektet och projektgenomföringsalternativets förhållande till områdesanvändningsplanerna samt planer och program som gäller utnyttjandet av naturresurser och miljöskydd som är väsentliga för projektet.

KM: I bedömningsbeskrivningen är det bra att framföra projektets förhållande till internationella, nationella och lokala program på ett sammanställt sätt förutom att redogöra för dem i samband med olika konsekvensbedömningar.

MKB-förfarandet och arrangemang för deltagande

I bedömningsprogrammet presenteras MKB-förfarandets principer, preliminär tidtabell samt en plan för deltagande och kommunikation. En förhandling ordnades på förhand i MKB-förfarandets inledande skede. I programmets samrådsskede ordnades ett för alla öppet webinarium, som på grund av coronasituationen ersatte det fysiska evenemanget för allmänheten. Avsikten är att ordna en invånarenkät i projektet.

KM: Framställningen om hur deltagandet ska ordnas motsvarar principerna enligt MKB-lagen. I bedömningsbeskrivningsskedet bör uppmärksamhet fästas på de berördas möjligheter att delta i synnerhet om coronapandemin eventuellt fortsätter. En invånarenkät ger i bästa fall mycket information både om förhållandena i området och invånarnas attityd till projektet. Informationen bör användas i bedömningsbeskrivningen när projektets konsekvenser bedöms.

Miljön nuvarande tillstånd och utveckling

Projektområdet ligger cirka 9 kilometer från Halsö centrum mot nordnordost, cirka 16 kilometer från Ullava centraltätort mot sydost och 15 kilometer från Toholampi centrum mot sydväst. Projektområdet är uppdelat i två delar, Tuohimaa vindkraftspark i Karleby stad och Riutanmaa vindkraftspark i Halsö kommun. Projektområdet omfattar ett enhetligt vindparksområde med en areal på sammanlagt cirka 36 km². Av detta täcker Tuohimaaområdet cirka 27 km² och Riutanmaaområdet cirka 9 km². För vindkraftsprojekten Tuohimaa-Riutanmaa planeras gemensam elöverföring. Den interna elöverföringen i vindkraftsparken sköts med jordkablar. För koppling av vindkraftsparken till elnätet granskas tre 400 kV:s luftledningsalternativ till elstationerna i Ullava, Raikonharju, Eltoneva eller Halsö. Ruttalternativen för elöverföringen ligger i Karleby stads samt Halsö, Toholampi och Lestijärvi kommuners områden.

Projektområdet är en mosaik av obebyggt område, momarker och till stor del dikade myrmarker. Även projektets alternativa elöverföringssträckningar går huvudsakligen i skogs- och myrmarker långt från bebyggelse. I ALT1 ligger det närmaste bostadshuset cirka 1,6 km och i ALT2 cirka 2,1 km från närmaste preliminära kraftverksplats. Från närmaste preliminära kraftverksplats är avståndet till närmaste fritidshus cirka 0,8 km i ALT1 och cirka 1,3 km i ALT2. I fråga om de alternativa elöverföringsrutterna ligger den närmaste bebyggelsen cirka 70 meter från kraftledningen.

I bedömningsprogrammet beskrivs den nuvarande situationen när det gäller områdets samhällsstruktur och markanvändning (bebyggelse, rekreativ användning, näringar), planläggning, landskap och kulturmiljö samt växtlighet, fauna och objekt med betydande naturvärde. Dessutom redogörs för mark- och berggrunden, grund- och ytvattnen, klimatet, trafiken och nuvarande bullersituationen.

KM: Uppgifterna om den nuvarande situationen i vindkraftsområdet presenteras på ett övergripande sätt med hjälp av åskådliga kartor. Beskrivningen av den nuvarande situationen i alternativen till elöverföringsrutten som ska bedömas varierar skilt för varje delområde, exempelvis på alla kartor över projektområdets nuvarande tillstånd har elöverföringsalternativen inte märkts ut. Planläggningen av området presenteras med kartbilder, men på kartorna saknas ruttalternativen för elöverföringsledningarna. I bedömningsbeskrivningen bör således även planerna som gäller för elöverföringsrutternas influensområden beaktas. Naturutredningarna har kompletterats efter programskedet och i fråga om dessa bör även elöverföringsrutternas nuvarande tillstånd uppdateras i bedömningsbeskrivningen.

I programmet konstateras att det även finns en pälsfarm i närområdet, men att den, och inte heller andra djurstall, har märkts ut på kartorna. Kontaktmyndigheten anser att pälsfarmer och andra djurstall bör beaktas i beskrivningsskedet när det gäller såväl vindkraftsområdet som elöverföringsrutterna.

I åsikterna påpekas att skyddsområden på Raikoneva och boplatser för hotade eller fridlysta fåglar saknas i beskrivningen av det nuvarande tillståndet. I bedömningsbeskrivningen bör uppgifterna som lämnats in utredas och vid behov görs behöriga utmärkningar på kartan som framförs i bedömningsbeskrivningen. Dessutom beaktas objekten i konsekvensbedömningen.

Utvecklingen av miljön inom det sannolika influensområdet enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har inte beskrivits för vindkraftsområdets eller elöverföringsrutternas del. Bedömningen av nutillståndets utveckling bör beskrivas i bedömningsbeskrivningen, till exempel i samband med bedömningarna som gäller alternativ ALTO.

Konsekvenser som bedöms och avgränsning av influensområdet

I bedömningsprogrammet presenteras miljökonsekvenserna som bedöms och utredningarna som ska göras upp. Projektets betydande miljökonsekvenser som har identifierats i bedömningsprogrammet är konsekvenserna för landskapet, naturen (i synnerhet fåglar och skogsvildren), skyddsområdena och människornas levnadsförhållanden.

Miljökonsekvensernas betydelse bedöms genom att jämföra miljöns tolerans för varje enskild miljöbelastning med beaktande av den nuvarande miljöbelastningen i området. Särskild uppmärksamhet fåsts på bedömning av betydande konsekvenser och konsekvenser som intressegrupperna upplever vara viktiga. Konsekvensernas betydelse bedöms till tillämpliga delar med hjälp av tillvägagångssättet som har utvecklats i IMERIA-projektet, i vilket beaktas hur känsligt objektet är och förändringens omfattning.

Olika miljökonsekvensers verkningsområde, konsekvensens omfattning och avgränsning har presenterats både verbalt och för vindkraftsområdet med hjälp av en åskådlig kartbild. Man försöker fastställa granskningsområdena så stora att betydande miljökonsekvenser inte kan

antas uppträda utanför områdena. Om det under bedömningsarbetet dock framgår att verkningsområdet för en miljökonsekvens är större än på förhand uppskattat, fastställs granskningsområdets storlek på nytt för den aktuella konsekvensen i bedömningsbeskrivningen.

I bedömningen av miljökonsekvenserna granskas miljökonsekvenserna av verksamheterna i vindkraftsparken och av den externa elöverföringen (jordkablar, elstationer, ny 400 kV kraftledning) under byggande, drift och urbruktagnig. Konsekvenserna av att projektet inte genomförs bedöms också.

KM: I bedömningsbeskrivningen bör metoderna som tillämpats i bedömningen framföras tydligt skilt för varje konsekvens som granskas. I bedömningen bör såväl eventuella positiva som negativa konsekvenser beaktas. Konsekvenserna bör utredas tillräckligt ingående under byggtiden, drift och urbruktagnig. I bedömningsprogrammet har förväntade konsekvenser inte specificerats skilt för vindkraftverken och elöverföringen. I bedömningsbeskrivningen bör man se till att specificera konsekvenserna skilt för båda på ett tydligt sätt.

I bedömningsbeskrivningen bör projektets verkningsområden framföras skilt för varje konsekvensobjekt, även med hjälp av kartbilder. I bedömningsbeskrivningen bör också konsekvenserna av 0-alternativet beaktas. I bedömningsprogrammet framförs inte utvecklingen av det nuvarande tillståndet om projektet inte genomförs, varför den bör framföras i bedömningsbeskrivningen exempelvis i samband med beskrivningen av 0-alternativet.

Presentationen om granskningsområdets omfattning är huvudsakligen övergripande och i bedömningsbeskrivningen bör granskningsområdena vid behov preciseras på basis av bedömningarna som har gjorts. För kraftledningsrutten har influensområdets uppskattade omfattning inte redogjorts när det gäller alla konsekvenser eller så framgår det inte tydligt av bedömningsprogrammet, huruvida man utöver vindkraftverken även avser konstruktioner som behövs för elöverföringen. I bedömningsbeskrivningen bör man tydligt framföra verkningsområdena även med avsikt på elöverföringen.

Konsekvenser för samhällsstruktur och markanvändning

Enligt bedömningsprogrammet utreds för bedömningen uppgifterna om nuvarande markanvändning samt gällande planer och planerad markanvändning i projektområdet och dess närmiljö. När konsekvenserna för samhällsstrukturen och markanvändningen bedöms undersöker man projektets konsekvenser på olika områdesnivåer (bland annat region-, regional och lokal nivå, enskilda objekt). I bedömningen undersöks projektets förhållande till gällande och aktuella planer och andra markanvändningsplaner samt till de riksomfattande målen för områdesanvändningen. Som en del av bedömningen granskas konsekvenser som begränsar byggandet av projektet. Eventuella konflikter med markanvändningen och behoven av att ändra planerna påvisas och beskrivs.

KM: NTM-centralens markanvändningsgrupp påpekar i sitt utlåtande att det redan finns flera projekt i området och att granskning av planernas samverkan därför bör göras omsorgsfullt. Kontaktmyndigheten konstaterar också att det finns flera planer av olika nivå för vindkraftsområdet, dess närhet och området längs elöverföringsrutterna. I bedömningsprogrammet presenteras ingen kartbild över de alternativa elöverföringsrutterna i förhållande till befintliga och planerade planer. Dessa bör framföras i bedömningsbeskrivningen. Dessutom förutsätter kontaktmyndigheten att uppgifterna om planer

i projektets verkningsområde och planeringsbestämmelserna i dem kompletteras. I beskrivningen bör man bedöma konsekvenserna av vindkraftverks- och elöverföringsalternativen för områdesreserveringarna och planeringsbestämmelserna i landskapsplanen och för andra planer i projektets influensområde och för beteckningarna i dem. I beskrivningen bör man även granska eventuella behov att uppdatera planerna på grund av detta projekt. Bedömningen bör göras såväl för vindkraftsområdet som för elöverföringsledningarna.

Konsekvenser för näringar och ekonomi

I samband med bedömningen av projektets regioneconomiska konsekvenser utreds näringsstrukturens nuvarande tillstånd, näringar som finns i projektets närområde och konsekvenserna för näringarna och regioneconomien bedöms. Konsekvenserna för regioneconomien är till exempel projektets direkta och indirekta sysselsättningseffekter, uppköp av lokala tjänster samt större skatteintäkter.

KM: Bedömningen är i huvudsak tillräcklig. I utlåtandena fästs uppmärksamhet på bland annat gruvindustri, torvutvinning och jordbruk, inklusive pälsfarmning. Dessa bör beaktas som en del av områdets näringar. Eftersom det finns flera projekt av olika typ som är anhängiga i området, kan de också ha korsande konsekvenser för ekonomin, vilket bör beaktas i bedömningen.

Konsekvenser för landskap, kulturmiljö och fornlämningar

Utsiktsanalys och fotomontage används som metoder för att bedöma landskapskonsekvenserna. I konsekvensbedömningen undersöks projektets förhållande till miljön och konsekvenserna för utsikten i områdena runtomkring. Även förhållandet till värdeobjekt (värdefulla objekt i landskapet och kulturmiljön samt naturskyddsområden) utreds. Konsekvensbedömningen i fråga om landskapet och kulturmiljön grundar sig på befintliga utredningar, projektets preliminära planeringsmaterial, kart- och flygfotografgranskningar samt landskapsarkitektens terrängbesök sommaren 2021. I fråga om landskapet och kulturmiljöobjekt har granskningsområdet preliminärt fastställts till cirka 20 kilometer från projektområdet och noggrannare konsekvenser bedöms på cirka 12 kilometers radie från projektområdet. Granskningsområdet utvidgas dock vid behov om den översiktliga bedömningen visar att objekt som ligger längre bort från granskningsområdena utsätts för betydande konsekvenser. Konsekvenserna av kraftledningen bedöms på cirka 2 kilometers avstånd från kraftledningssträckningen.

I bedömningsprogrammet presenteras i tabellform och på karta avståndet från värdefulla objekt i landskapet och kulturmiljön både till vindkraftsområdet och till kraftledningsrutterna. På mindre än 20 kilometer från båda ligger det värdefulla landskapsområdet av riksintresse Lestijoki ådal samt fyra värdefulla byggarvsobjekt av riksintresse (kyrkvägen och omgivningen runt kyrkan i Halso, området runt kyrkan i Vetil, kyrkan i Ullava och byggnaden Vanha Vio samt kyrkbacken i Kaustby).

I projektområdet har det gjorts en övergripande arkeologisk inventering under terrängperioden 2020. Under terrängperioden 2021 kommer dessutom att utföras en arkeologisk inventering längs de alternativa elöverföringsrutterna.

KM: I utlåtandet av K.H. Renlunds museum förutsätts att i synnerhet värdefulla landskapsobjekt och objekt i den byggda kulturmiljön av riks- och landskapsintresse väljs ut

som utsiktspunkter på cirka 20 kilometers radie från projektområdet. I utlåtandet av Karleby stads miljö- och byggnadsnämnd anses att fotomontage är nödvändiga förutom över landskapsområden och bosättningsområden även över värdefulla öppna myrmarker. I projektområdets närmiljö (på 20 kilometers radie) finns ett stort antal värdefulla kulturmiljöer och landskapsområden, varför också kontaktmyndigheten anser att det är viktigt att antalet visualiseringar är tillräckligt och att de är mångsidiga i bedömningen av landskapskonsekvenserna. I bedömningen bör även flyghinderljusens konsekvenser för utsikten nattetid åskådliggöras.

Enligt bedömningsprogrammet görs fotomontage upp med två olika brännvidder på objektivet för fotografier från samma plats. Kontaktmyndigheten påpekar att i samband med fotografierna som framförs i bedömningsbeskrivningen bör det tydligt redogöras vad den valda brännvidden betyder med avsikt på tolkningen av bilden. I bedömningen av landskapskonsekvenserna bör man även granska eventuell samverkan med andra vindkrafts- och elöverföringsprojekt i närområdet. Samverkan bör också beaktas i fotomontagen.

K.H. Renlunds museum påpekade i sitt utlåtande att fornlämningsobjekten som hittades år 2021 ännu saknas på kartan (bild 5-17) i MKB-programmet. Enligt utlåtandet bör numren läggas till på objekten som märkts ut på kartan samt objekten också presenteras i tabellform. Kontaktmyndigheten konstaterar att i bedömningsbeskrivningen bör alla fornlämningsobjekt framföras tydligt så att kartbeteckningarna lätt kan förenas med objekten som presenteras i texten.

Konsekvenser för växtlighet, naturtyper, skyddsområden och andra objekt med betydande naturvärde

Växtligheten och naturtyperna i vindkraftsområdet har utretts år 2020. Vegetations- och naturtypsutredningar har gjorts för alla elöverföringsalternativ i juli-augusti 2021. Terrängutredningarna görs på objekt med eventuellt naturvärde och koncentreras huvudsakligen till en 200 meter bred zon (100 m på båda sidorna av mittlinjen). På avsnittet Raikonharju-Eltoneva görs utredningarna 50 meter på båda sidorna av mittlinjen.

I konsekvensbedömningen fäst särskild uppmärksamhet på skyddade naturtyper och vattennaturtyper (källor, rännilar, små tjärnar och sjöar), bäckar samt på mångfaldsobjekt i skogsnaturen som avses i skogslagen.

Projektets direkta och indirekta naturkonsekvenser och konsekvensernas betydelse bedöms på basis av befintlig information och terrängutredningar. I konsekvensbedömningen beaktas även projektets mera omfattande konsekvenser för den naturliga mångfalden, splittringen av naturområdena och de ekologiska förbindelserna. Särskild uppmärksamhet fästs på placeringen av konstruktionerna i förhållande till objekt med naturvärde.

De närmaste objekten som ingår i nätverket Natura 2000 och ligger i vindkraftsområdet är FI1000034 Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät (SAC) samt FI1001001 Pilvineva (SPA). På mindre än 10 kilometers radie finns dessutom också två andra Naturaområden. På tio kilometers radie runt elöverföringsalternativen finns sammanlagt nio Naturaområden. Naturbedömningar enligt 65 § i naturvårdslagen görs upp för följande Naturaområden: FI1000034 Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät, FI1000014 Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva, FI1001001 Pilvineva samt FI1000019 Vionneva. Utöver Naturaområdena finns

också andra skyddsobjekt av områdestyp i projektområdet och näromgivningen runt de alternativa elöverföringsrutterna, för vilka konsekvenserna bedöms som expertarbete.

KM: Utredningarna som framförs i bedömningen är i huvudsak tillräckliga. I bedömningsbeskrivningen bör det motiveras varför zonerna som utreds längs elöverföringsrutterna har annorlunda bredd i olika ruttalternativ. I Kaustby kommuns utlåtande fästs uppmärksamhet på Tervalamminneva som ligger i kanten av projektområdet. Bevarande av myrmarken i naturtillstånd bör beaktas i planeringen av vindparken. Även Karleby stads miljö- och byggnadsnämnd anser i sitt utlåtande att samverkan av nya vägar, vindkraftverk och dikningar för splittringen av livsmiljöerna och myrarnas vattenhushållning bör utredas i bedömningen. Kontaktmyndigheten anser att i bedömningsbeskrivningen bör utöver andra konsekvenser i synnerhet konsekvenserna av eventuellt nödvändiga vägar, byggplatser och dikningar för dräneringen av dem för vattenbalansen i myrar, fåror och småvatten i projektområdet och dess närhet och därmed även för naturvärdena beaktas.

Naturbedömningarna är motiverade. I bedömningsbeskrivningen bör projektets konsekvenser för Naturaområdena framföras såsom även en bedömning enligt utlåtandet av NTM-centralens naturskyddsenhet om hur projektet påverkar sambandet mellan myrmarksområdena eller på motsvarande sätt splittringen av livsmiljöerna. Om det är möjligt att det uppstår skadliga konsekvenser, bör även metoder för att lindra dem framföras. Texten och kartbilderna i bedömningsbeskrivningen bör även överensstämma med de planerade skyddsområdena.

Konsekvenser för fågelbestånd och fauna

Fågelutredningarna består av vår- och höstflyttningsobservation i vindparkens projektområde samt utredningar av det häckande fågelbeståndet i projektområdet år 2020. Fågelutredningarna har kompletterats i projektområdets sydvästra delar i mars-maj år 2021 med avsikt på ugglor och skogshönsfåglar. Dessutom har tranornas flyttning på våren iakttagits. Boplatserna för skyddskrävande rovfåglar i projektområdet eller dess närhet har utretts med hjälp av uppgifter från Forststyrelsen och Ringmärkningsbyrån.

MAALI- och FINIBA-områden med värdefullt fågelbestånd i närheten av projektområdet (vindkraftsområdet och elöverföringsalternativen) har visats både i tabellform och som kartbild. Det finns inga internationellt värdefulla fågelområden (IBA) i närområdena.

I fråga om arterna enligt habitatdirektivets bilaga IV(a) och annan anmärkningsvärd fauna har förekomsten av fladdermus, flygekorre, utter och åkergroda utretts i området. Andra djur (bl.a. stora rovdjur, hjorddjur) har iakttagits i samband med olika naturutredningsbesök. Projektområdet ligger i området för skogsvildrenens population på Suomenselkä. Projektområdet ligger också i den sydöstra delen av vargreviret i Toholampi. Snöspåren har räknats i området och resultaten av räkningarna rapporteras i bedömningsbeskrivningen.

KM: I utlåtandet av NTM-centralens naturskyddsenhet konstateras att fågelutredningarna kommer att kompletteras med kollisionsmodellering och längs kraftledningsrutterna bör utöver skogshönsfågeln beaktas och karteras även andra kollisionskänsliga, i synnerhet hotade arter. Även Naturresursinstitutet har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet på skogshönsfågelnas särskilda kollisionskänslighet och beaktande av deras lekplatser. När kraftverken och kraftledningsstolparna placeras bör man beakta att avståndet till lekplatserna är tillräckligt långt. Kontaktmyndigheten anser att utredningarna visat att det finns rikligt med arter som är utsatta för kollisionsrisk, varför kollisionsmodelleringarna bör utföras i enlighet

med utlåtandet. Behovet av att göra upp en modellering för kungsörnens livsmiljö bör utredas av Forststyrelsen i enlighet med utlåtandet av NTM-centralens naturskydds-enhet. Dessutom bör andra stora rovfåglares jaktflygningar beaktas och såväl vindkraftverkens som elöverföringsledningarnas konsekvenser för dem utredas.

I flera utlåtanden fästs uppmärksamhet i synnerhet på förekomsten av skogsvildren i området. I tidigare utredningar som har utförts i området har området identifierats som skogsvildrenens kalvningsområde. I bedömningsprogrammet konstateras också att området ligger i skogsvildrenens populationsområde i Suomenselkä. I de allmänna planeringsbestämmelserna i den fastställda Mellersta Österbottens landskapsplan förutsätts att när vindkraftsområden och tillhörande elledningar planeras ska man beakta både projektspecifika konsekvenser och samverkan för det flyttande fågelbeståndet, de stora rovfåglares häckningsrevir och skogsvildrenens viktigaste livsmiljöer och förebygga att det uppstår betydande skadliga konsekvenser. Kontaktmyndigheten konstaterar att Forststyrelsens, Naturresursinstitutets och NTM-centralens ställningstagande bör beaktas i konsekvensbedömningen. Enligt ställningstagandet bör skogsvildrenens kalvningsområde ur biologiskt perspektiv inte enbart granskas som en plats för kalvning, utan det betyder att området är ett större kalvskötselområde som renkon och kalvarna använder och där de rör sig under kalvskötselperioden. Kontaktmyndigheten anser att det är skäl att göra modelleringen av skogsvildrenens livsmiljö genom att använda modelleringen som gjorts i MetsäpeuraLIFE-projektet på det sätt som har konstaterats i utlåtandena av Forststyrelsen och NTM-centralen i Södra Österbottens naturskydds-enhet.

I utredningarna av flygekorre bör man också beakta artens potentiella förekomstområden och att utredningarna är tillräckliga och görs i rätt tid. Det har påträffats flera stora rovdjur i området och i projektet är det viktigt att utreda konsekvenserna för deras revir. Projektområdet utnyttjas sannolikt av stora rovdjur såsom varg och järv, vilka är arter enligt habitatdirektivets bilaga IV, vilkas föröknings- och rastplatser det är förbjudet att förstöra. Kontaktmyndigheten förutsätter att områdets betydelse för dessa arter kontrolleras utöver med hjälp av det som framförs i bedömningsprogrammet även med hjälp av uppgifterna som erhålls av viltcentralens kontaktpersoner för stora rovdjur och från Naturresursinstitutet. I fråga om andra direktivarter anser kontaktmyndigheten att utredningarna som framförs i bedömningsprogrammet är tillräckliga.

Konsekvenser för mark- och berggrund samt yt- och grundvatten

Konsekvenserna för mark- och berggrunden samt yt- och grundvattnen bedöms på basis av befintligt material. Uppgifterna om det nuvarande tillståndet uppdateras i bedömningsbeskrivningen. Konsekvenserna bedöms i förhållande till förhållandena på vindkraftverkens förlägningsplatser, i elledningsrutterna och vid elstationen. I konsekvensbedömningen beaktas också konsekvenserna som uppkommer av nya vägbyggen och restaurering av befintliga vägar. I konsekvensbedömningen beaktas konsekvenserna under pågående bygge och under drift.

De närmaste grundvattenområdena ligger på cirka 2–9 kilometers avstånd (Liedes, Isoharju A och B, Rahkosenharju och Sykäräinen). På basis av befintlig information finns inga privata brunnar i projektområdet eller längs kraftledningsrutterna. Enligt bedömningsprogrammet är sannolikheten för att det ska finns sura sulfatjordar i området mycket liten.

Projektområdet ligger till största del i Perho ås avrinningsområde. I den östra delen hör projektområdet delvis till Lestijoki ås avrinningsområde. I projektområdet finns inga sjöar, tjärnar eller större rinnande vatten. Mellan projektområdena Tuohimaa och Riutanmaa rinner Uudenniitunoja i sydost-nordvästlig riktning. I projektområdet finns dock rikligt med skogsdiken och andra mindre fåror. I elöverföringsrutterna finns inga sjöar, tjärnar eller större rinnande vatten.

KM: NTM-centralens vattentjänstgrupp och miljöskyddsgrupp påpekade att Isoneva (1007451) grundvattenområde av klass 2, som ligger på den norra sidan av Liedes i Halsö, har införts i grundvattenklassificeringen som blev färdig 4.5.2021. Kontaktmyndigheten påpekar att detta bör uppdateras i bedömningsbeskrivningens uppgifter. Eventuella källor som faller ut i projektområdet och i kraftledningsrutterna bör utredas till den del som de påverkar de planerade byggplatserna (kraftverk, kraftledningsstolpar, vägar).

I utlåtandet av NTM-centralens miljöskyddsgrupp konstateras att grundtorrläggningen och vattenorganismernas rörlighet inte får utsättas för olägenheter. Kontaktmyndigheten konstaterar att i bedömningsbeskrivningen bör det framföras om det finns dikningssammanslutningar i området och hur de har beaktats i fråga om byggandet/istandsättningen av vägarna i projektområdet och dräneringen av byggplatserna samt avledandet av ytvatten. I bedömningsbeskrivningen bör dessutom utredas om åtgärderna under byggtiden orsakar förbjudna följder enligt vattenlagen i områdets vattendrag.

Konsekvenser för klimat och luftkvalitet

I bedömningen av konsekvenserna för klimatet granskas såväl projektets konsekvenser med avsikt på klimatförändringen som projektets konsekvenser för stävandet av och anpassningen till klimatförändringen. I bedömningen granskas projektets betydelse i fråga om de regionala och nationella klimatmålen. Enligt bedömningsprogrammet bedöms de årliga koldioxidutsläppen av ALTO med hjälp av den genomsnittliga utsläppskoefficienten i Finland som publiceras av Motiva. Uppkomsten av växthusgasutsläpp från vindkraften utgör utsläpp som uppstår under byggnadstiden och i slutet av livscykeln, vilka bedöms med hjälp av uppgifterna i IPCC:s rapport (till exempel växthusgasutsläppen under olika energiproduktionsformers livscykel). Konsekvenserna av att projektet genomförs för trädbeståndet, beståndets befintliga kolreserv och kolbindningspotential bedöms kalkylmässigt på grundval av trädbeståndets genomsnittliga volym och medeltillväxt i Mellersta Österbotten.

Luftkvaliteten påverkas av trafiken och markbyggnadsåtgärderna under byggskedet. Under drift uppskattas att det inte uppstår partikelutsläpp.

KM: Kontaktmyndigheten konstaterar att förbudet mot användning av stenkolk som energi träder i kraft 1.5.2029, varför det inte är ändamålsenligt att jämföra vindkraftsproducerad el med nuvarande utsläppskoefficient för elproduktion. I bedömningen bör man inte använda fasta marginalutsläppskoefficienter för elproduktion eller utsläppskoefficienter för vissa bränslen, utan en utsläppskoefficient för elproduktion som kan förutspås för tidpunkten då vindkraftsparken är i drift. I bedömningen bör även bedömas elproduktionsstrukturen när den planerade vindkraftsparken är i drift och eventuellt behov av reglerkraft samt elöverföringsförbindelsernas tillräcklighet.

Av bedömningsprogrammet framgår inte på vilket sätt utsläppen under vindkraftsparkens hela livscykel beaktas. I bedömningsbeskrivningen bör utöver utsläppen under drift även beaktas

utsläppen från transporten av kraftverksdelar, vindkraftsparkens byggande och rivning av vindkraftverken. I bedömningsbeskrivningen bör tydliga beräkningsgrunder framföras och informationskällor uppges. Vindkraftsparkens utsläppskoefficient bör anges som g CO₂/kWh med beaktande av anläggningens hela livscykel.

Konsekvenserna för luftkvaliteten bör bedömas skilt också under projektets hela livscykel.

Konsekvenser för trafik

Vindkraftsparkens konsekvenser för landsvägstrafiken bedöms genom att granska rutterna som används för transporter under byggskedet och för servicearbeten under drift. Vägarna som går till projektområdet utgör granskningsområde. Den preliminära vägplanen för projektområdet kommer att presenteras i miljökonsekvensbeskrivningen och den samt övriga preliminära ruttplaner utnyttjas i konsekvensbedömningen. Projektets konsekvenser för trafikmängderna och trafiksäkerheten i närområdet utreds och de indirekta konsekvenserna av trafiken bedöms också. I bedömningsbeskrivningen beskrivs transportrutterna under byggtiden såsom även vägar som ska restaureras och nya vägar som ska byggas.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att i fråga om konsekvenserna för trafiken bör utöver trafiken under byggandet av vindkraftsområdet även beaktas trafiken som byggandet av kraftledningarna medför. Konsekvensgranskningen bör omfatta alla rutter som används för transporter under tiden som projektet byggs. I granskningen av trafikkonsekvenserna bör alla trafikformer beaktas såsom även konsekvenserna av trafiken för invånarna som bor längs transportrutterna. I bedömningen bör Trafikledsverkets vindkraftsanvisning (8/2012) beaktas och i fråga om jordkablarna och elöverföringen anvisningarna i Trafikledsverkets utlåtande, bestämmelser samt lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005).

Trafikledsverket påpekar i sitt utlåtande att kraftledningsrutterna alltid i mån av möjlighet bör placeras i samma ledningsgator, varvid konsekvenserna för vägarna blir så små som möjligt. I utlåtandet av NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur påpekas att det har gjorts upp en vägplan för Läntäntie "Maantien 18097 parantaminen ja uuden linjaaminen Kokkola (Ullava)". Den nya vägsträckningen bör beaktas i placeringen av vindkraftverken. Kontaktmyndigheten konstaterar att de befintliga och planerade vägarna bör beaktas i konsekvensbedömningen och i fråga om konsekvenserna som uppstår, bör även metoder för att lindra konsekvenserna framföras.

I konsekvensbedömningen bör samverkan för trafiken av olika projekt beaktas. Även om projekten inte genomförs samtidigt, kan genomförande av flera stora byggprojekt efter varandra orsaka långvariga trafikkonsekvenser för invånarna i närområdena om samma vägrutter används. Dessutom kan även andra typer av projekt såsom gruvprojekt i området, orsaka mera trafik som bör beaktas i bedömningen av samverkan.

Konsekvenser av buller och blinkande ljus och skuggor

Bullerkonsekvenserna under vindkraftverkens drifttid bedöms med hjälp av bullermodelleringar. Bullermodelleringarna görs med beräkningsparametrar och -metoder enligt miljöministeriets anvisning 2/2014. I projektets bullermodellering används som källuppgifter planeringsuppgifterna för vindkraftverken och numeriskt kartmaterial från Lantmäteriverket. Modellering av lågfrekvent buller utförs skilt för de närmsta exponerade objekten först genom att bedöma andelen lågfrekvent buller utanför huset och efter detta genom att bedöma andelen

inomhus. Den nationella anvisningen (Miljöministeriet 2014) och danska ljudisoleringsvärden används i beräkningen av lågfrekvent buller. I bedömningen kan också undersökningsresultaten från yrkeshögskolan i Åbo om ytterväggs ljudisoleringsseffekt utnyttjas (Keränen m.fl. 2017 och 2019). Modelleringarnas resultat jämförs med riktvärdena för utomhusbuller enligt statsrådets förordning och i fråga om uppskattat inomhusbuller med gränserna i social- och hälsovårdsministeriets förordning 545/2015.

Konsekvenserna av blinkande ljus och skuggor bedöms också med modellering. I beskrivningen presenteras kartor som görs av s.k. Worst Case och Real Case-beräkningar. Resultaten visas också i tabellform för observationspunkterna (närmaste bostads- och fritidshus). I modelleringen beaktas inte den täckande effekten av träd och byggnader. I Finland finns inga fastställda riktvärden för blinkande ljus och skuggor, utan enligt MM:s anvisning rekommenderas att rekommendationerna i andra länder används som hjälp i bedömningen. I MKB-beskrivningen utnyttjas rekommendationer om maximala värden för blinkande ljus och skuggor som har utfärdats i Tyskland, Danmark och Sverige.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att bullermodelleringarna och rapporteringen av dem bör göras enligt miljöministeriets anvisningar och i princip bör bullermodelleringarna göras för vindkraftverk med motsvarande effekt och storlek som framförs i bedömningsprogrammets alternativ. Om bullermodelleringar inte kan göras upp med kraftverkstyperna enligt alternativen i MKB-förfarandet, bör enligt principen om iakttagande av särskild försiktighet framföras bedömningar av konsekvenser på grund av ändringar i kraftverkens effekt, höjd och rotordiameter för källbullernivån och för spridningen av bullret. Eventuella avvikelser och osäkerhetsfaktorer i källbullernivån bör även framföras i fråga om spridningen av lågfrekvent buller med avsikt på beräkningarna som framförs.

NTM-centralens miljöskydds-enhet påpekar i sitt utlåtande att det skulle vara bra att beakta coronabuller från elöverföringen i närheten av bebyggelse. I fråga om elöverföringsrutterna ligger den närmaste bosättningen på 70 meters avstånd i Lylyneva och EALT3 har ställvis dragits i närheten av bosättningen. I fråga om kraftledningsrutterna anser kontaktmyndigheten att coronabullret bör bedömas enligt utlåtandet.

Modelleringen av blinkande ljus och skuggor bör göras med kraftverkstyperna som framförs i bedömningsprogrammet och i bedömningen bör man beakta att träd minskar olägenheterna av blinkande ljus och skuggor. Eftersom inga riktvärden har framförts om omfattningen av blinkande ljus och skuggor i Finland, bör andra länders rekommendationer användas som hjälp i bedömningen i enlighet med det som framförs i bedömningsprogrammet.

I bedömningen av buller och blinkande ljus och skuggor bör kraftverkens avstånd till närmaste fasta bostäder och fritidsbostäder framföras på ett tydligt sätt. På basis av modelleringarna av buller och blinkande ljus och skuggor bör antalet bostads- och fritidshus uppges i beskrivningen skilt för varje bullerzon och zoner för blinkande ljus och skuggor. Konsekvenserna av buller under projektets byggtid och av trafiken bör också bedömas. Bedömningen av samverkan framhävs i det aktuella projektet på grund av de andra vindkraftsprojekten i närområdet. I bedömningen av samverkan bör bullermodelleringarna och modelleringarna av blinkande ljus och skuggor även framföras på kartbilder.

Konsekvenser för människornas levnadsförhållanden, trivsel, hälsa, områdets rekreationsanvändning och materiell egendom

Projektets sociala konsekvenser bedöms genom att utnyttja bedömningar från andra konsekvensbedömningsavsnitt, bland annat bullerkonsekvenser, konsekvenser av blinkande ljus och skuggor och landskapskonsekvenser samt konsekvenser för kommunikationsförbindelser och markanvändning. I bedömningen av konsekvenser för hälsan beaktas i synnerhet buller, blinkande ljus och skuggor som vindkraftverken orsakar. I konsekvensbedömningen utreds också konsekvenserna av vindkraftverken för områdets rekreativ användning såsom jakt, bärplockning och friluftsliv. Som stöd för bedömningen genomförs per post och elektroniskt en invånarenkät bland fastboende och fritidsinvånare i närområdet. Åsikterna som har framförts vid evenemanget för allmänheten om MKB-programmet och i projektets uppföljningsgrupp samt åsikter som framförts i samrådet och diskussionerna i medierna utnyttjas när man utreder attityderna till projektet. Granskningsområdets omfattning fastställs på basis av andra konsekvensavsnitts omfattning. Dessutom bedöms projektets sannolikt betydande konsekvenser för användningen av fast och lös egendom.

KM: Enligt bedömningsprogrammet ligger den närmaste fritidsbosättningen på mindre än en kilometers avstånd från ett planerat vindkraftverk och det närmaste bostadshuset ligger på cirka 1,6 kilometers avstånd i ALT1. I fråga om de alternativa elöverföringsrutterna ligger den närmaste bebyggelsen cirka 70 meter från kraftledningen EALT3.. Enligt kartan i bedömningsprogrammet går elöverföringsalternativet EALT3 genom bycentran eller i närheten av dem, men det har inte noggrannare sagts hur många bostadshus som finns i närområdet. Kontaktmyndigheten förutsätter att uppgifterna om både elöverföringsrutternas och vindkraftverkens läge i förhållande till bosättningen preciseras i bedömningsbeskrivningen. I åsikterna framförs oro om vindkraftverkens konsekvenser för människornas hälsa och levnadsförhållanden. I bedömningsbeskrivningen bör också utredas konsekvenserna av de olika kraftledningsrutternas el- och magnetfält för människornas levnadsförhållanden.

I åsikten som har undertecknats av flera personer redogörs kort för i synnerhet Raikoharjuområdets betydelse för jakten. I projektområdet (vindkraft och elöverföring) bedrivs jakt och områdena används också för annan rekreation. Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna för viltarterna och jakten bör bedömas som en del av rekreativ användningen.

I åsikterna om bedömningsprogrammet framförs att elöverföringen i projektet påverkar i synnerhet markägandet och fastigheternas användbarhet. Kontaktmyndigheten anser att i bedömningen av konsekvenserna för den materiella egendomen bör det utredas om de nämnda konsekvenserna kan uppstå och i vilken omfattning.

Konsekvenser för utnyttjande av naturresurser

När det gäller utnyttjande av naturresurser granskas bland annat utnyttjande av eventuellt sprängmaterial som uppstår och förbrukning av material som projektet behöver på allmän nivå. Konsekvenser kan uppkomma av såväl användningen av naturresurser som av förhindrad användning.

KM: I vindkraftsområdet ligger enligt bedömningsprogrammet ett bergsbrott och i närheten av projektområdet finns flera torvutvinningsområden, ett gruvdistrikt och i närområdena har ansökan om gruvdistrikt gjorts såsom även ansökningar om prospekteringsstillstånd. Vid gränsen till projektområdet för vindkraft finns dessutom gällande inmutningar.

Kontaktmyndigheten påpekar att ovan nämnda projekt även bör beaktas i bedömningen av konsekvenserna för utnyttjandet av naturresurserna.

Konsekvenser i anslutning till säkerhet samt radar- och kommunikationsförbindelser

I bedömningen av konsekvenser i anslutning till säkerheten granskas islossning på vintern, att kraftverken kan gå sönder och brandsäkerhet. I granskningen beaktas riskområdets omfattning och annan användning av området. I bedömningen av konsekvenser för säkerheten beaktas dessutom flyghinderhöjden i området, Forsvarsmaktens verksamhet och trafiksäkerheten. Dessutom beaktas projektets konsekvenser för radarverksamhet och kommunikationsförbindelser.

KM: Trafik- och kommunikationsverket Traficom har förutsatt att det i planeringen säkerställs att TV- och mobilkommunikationstjänsterna samt radar och radiolänkar fungerar tillräckligt störningsfritt även i framtiden. Digita Oy har påpekat vindparkens och de olika projektens samverkan för antenn tv-mottagningen och via detta bland annat för den allmänna säkerheten. I bedömningen av konsekvenserna för radarverksamheten och kommunikationsförbindelserna bör ovan nämnda utlåtanden beaktas. Eventuella störningar i kommunikationsförbindelserna kan också påverka den allmänna säkerheten, vilket bör beaktas i bedömningen av konsekvensernas betydelse. Enligt utlåtandena har den projektansvarige ansvar för att eliminera störningarna på sin bekostnad. Åtgärder för att utesluta störningar bör framföras i bedömningsbeskrivningen.

Bedömning av samverkan

I bedömningsprogrammet framförs vindkraftsprojekten och andra projekt som ligger och planeras i näromgivningen. Fokus sätts i synnerhet på att bedöma samverkan, eftersom det planeras flera vindparksprojekt och även andra olika typer av projekt i närområdet. Samverkan med miljön granskas som en del av konsekvensbedömningen.

KM: I flera utlåtanden bland annat av Kaustby kommun, K. H. Renlunds museum, Karleby stads byggnads- och miljönämnd, Naturresursinstitutet och Forststyrelsen fästs uppmärksamhet på flera andra projekt som finns i området. Exempelvis Neova Oyj:s Kairinneva vindkraftsprojekt, Fingrid Abp:s 400 kV:s projekt för elöverföringledning samt Lanttä gruvdistrikt ligger i omedelbar närhet av projektet Tuohimaa-Riutanmaa. Kontaktmyndigheten anser att i bedömningsbeskrivningen bör i synnerhet beaktas utöver samverkan mellan projekt dessutom konsekvenserna på grund av genomföringen av projekt ömsesidigt. Även i utlåtandet av NTM-centralens naturskydds-enhet förutsätts att med anledning av projekt i flera områden bör det utredas på vilket sätt de resterande områdena i naturtillstånd är sammankopplade. Kontaktmyndigheten anser att det är nödvändigt att utreda ovan nämnda såväl för vindkraftsområdena som kraftledningsrutterna.

I bedömningen av samverkan mellan olika vindkraftsprojekt bör i synnerhet konsekvenserna för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel, landskapet och fågelbeståndet bedömas. Eftersom det finns flera andra projekt i närheten av detta projekt, bör i synnerhet konsekvenserna för bosättningen som ligger mellan de olika projekten beaktas i bedömningen. Tidigare i samband med olika konsekvensavsnitt har dessutom noggrannare framförts beaktansvärda konsekvenser som bör bedömas. I bedömningen av samverkan bör man också bedöma om andra projekt kan begränsa detta projekt.

Parallella kraftledningar kan skapa avsevärt breda ledningsgator, varför man i bedömningen av samverkan bör utöver landskapskonsekvenserna även bedöma bland annat konsekvenserna för djurlivet och växtligheten samt konsekvenserna för näringarna såsom jordbruket.

Jämförelse av konsekvenser och bedömning av betydelse samt nollalternativets konsekvenser och osäkerhetsfaktorer

Konsekvenserna av projektets alternativ jämförs med hjälp av en jämförelsetabell på basis av konsekvensbedömningens resultat. I tabellen presenteras konsekvenserna komprimerat och klassificerade i positiva, negativa och neutrala miljökonsekvenser. Vid bedömning av konsekvensernas betydelse beaktas konsekvensens tidsmässiga varaktighet samt konsekvensobjektets känslighet.

Som nollalternativ granskas en situation att projektet inte genomförs, dvs. att vindkraftsparken inte kommer att byggas. I bedömningsbeskrivningen kommer man att framföra skilt för varje influensområde miljöns nuvarande tillstånd i projektets influensområde och den sannolika utvecklingen i en situation att projektet inte kommer att genomföras.

Under bedömningsarbetet identifieras eventuella osäkerhetsfaktorerna så övergripande som möjligt och deras betydelse för bedömningens tillförlitlighet bedöms. Osäkerhetsfaktorerna beskrivs i bedömningsbeskrivningen.

KM: Bedömningen av betydelsen uppfyller kraven i MKB-lagen. Enligt MKB-lagens principer är det väsentligt att hitta betydande miljökonsekvenser, antingen positiva eller negativa, och konsekvensernas betydelse bör beskrivas grundligt.

Nollalternativets konsekvenser bör bedömas skilt för varje konsekvensobjekt. Bedömningen bör också framföras i en tabell tillsammans med andra alternativ. Bedömningens osäkerhetsfaktorer bör framföras skilt för varje konsekvensobjekt.

Förebyggande och lindring av olägenheter samt uppföljning av konsekvenser

Ett av syftet med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att utreda möjligheterna till att förebygga och lindra olägenheterna som projektet ger upphov till. Under bedömningsarbetet utreds och framförs möjligheterna att förebygga eller begränsa projektets skadliga konsekvenser exempelvis för markanvändningen, människorna, landskapet och naturen.

I samband med utredning av konsekvenserna utarbetas ett förslag upp till innehåll i programmet för uppföljning av projektets konsekvenser.

I bedömningsbeskrivningen framförs dessutom osäkerhetsfaktorer i bedömningen. Osäkerhetsfaktorerna framförs i samband med varje delområde i konsekvensbedömningen. I fråga om osäkerhetsfaktorerna i bedömningen fokuserar man på sådana faktorer, som uppenbart kan minska bedömningens tillförlitlighet.

KM: Den föreslagna bedömningen av osäkerhetsfaktorer skilt för varje delområde i konsekvensbedömningen är tillräcklig. Metoderna för att minska skadliga konsekvenser som framförs i bedömningsbeskrivningen bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta.

Tillstånd, planer och beslut som behövs för projektet

I bedömningsprogrammet framförs tillstånden som behövs för projektet. I samband med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning utarbetas en delgeneralplan för projektområdet. Byggande av vindkraftverken fordrar bland annat bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen samt flyghindertillstånd enligt luftfartslagen om flyghinderutlåtandet förutsätter det. Den projektansvarige avtalar med markägaren om användning och arrendering av marken. För planering av ledningsrutten behövs undersökningstillstånd och för byggande inlösningstillstånd. Dessutom behövs projekttillstånd enligt elmarknadslagen. Andra eventuella tillstånd som behövs är bland annat miljötillstånd, vattentillstånd, anslutningstillstånd, undantagslov enligt naturvårdslagen, tillstånd för specialtransporter, tillstånd för placering av kabel, rör, elledning eller annan motsvarande konstruktion i vägområdet, tillstånd för att rubba en fornlämning samt marktäktstillstånd. Anslutning till elnätet förutsätter anslutningsavtal med bolaget som förvaltar elnätet. Utlåtanden begärs av Meteorologiska institutet och Digita Oy. Dessutom fordrar projektet också utlåtande om den slutliga godtagbarheten av Försvarsmakten. Utlåtande har lämnats 10.5.2021.

KM: Tillstånden som behövs för projektet utreds på ett övergripande sätt. Dessutom bör man beakta om separata tillstånd behövs för deponering av marksubstanser som uppkommer i samband med byggandet.

Rapportering och programutarbetarnas kompetens

KM: Dokumentet motsvarar till sin omfattning huvudsakligen kraven som förutsätts för ett bedömningsprogram enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Bedömningarna och kompetensen hos dem som gjort upp bedömningarna har framförts på ett tydligt sätt. Bedömningsprogrammet är i sin helhet lättläst och utarbetat med tillräcklig sakkunskap.

UTLÅTANDET FRAMLAGT TILL PÅSEENDE OCH KUNGÖRELSE

Kontaktmyndighetens utlåtande är framlagt till påseende på webbplatsen: www.miljo.fi/tuohimaariutanmaavindkraftMKB.

NTM-centralen skickar kontaktmyndighetens utlåtande och kopior av utlåtandena till den projektansvarige. Ursprungshandlingarna sparas och arkiveras elektroniskt i NTM-centralen i Södra Österbottens ärendehanteringstjänst. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till de instanser, av vilka utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av.

Miljöskyddschef Päivi Kentala

Överinspektör Jutta Lillberg-Puskala

Detta dokument har godkänts elektroniskt.

FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH SÖKANDE AV ÄNDRING I AVGIFTEN

Avgift 8 000 € (moms 0 %)

Avgiften fastställs enligt bilagan i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer åren 2020. Enligt avgiftstabellen är priset för ett utlåtande som avses i MKB-lagen eller 30 a § i markanvändnings- och bygglagen i ett vanligt projekt (11–17 dagsverken) 8 000 euro.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts när avgiften som uppbärs för utlåtandet har fastställts kan begära omprövning av NTM-centralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Adress: NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 77, 67101 Karleby, e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi.

SÄNDLISTA

wpd Finland Oy

AFRY Finland Oy

Halso kommun

Kaustby kommun

Lestijärvi kommun

Karleby stad

Toholampi kommun

Vetil kommun

För kännedom

Parter av vilka utlåtande av begärts